

05 Haziran 2015

Sayı : 64272063- 610- 1626
Konu : Yazılı Soru Önergesi (7-54690)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : a) TBMM Başkanlığının 14.11.2014 tarihli ve KAN.KAR.BŞK.43452547-120.00.07-7/54690-202390 sayılı yazısı.
b) Başbakanlığın 19.11.2014 tarihli ve 31853594-610-2-8817-4607 sayılı yazısı.

Kütahya Milletvekili Sayın Alim IŞIK'ın Sayın Başbakanımıza tevcih ettiği, Sayın Başbakanımızın da kendileri adına tarafımca cevaplandırılmasını tensip ettikleri, 7/54690 esas numaralı yazılı soru önergesi, T.B.M.M. İç Tüzüğü'nün 99 uncu maddesi gereği aşağıda cevaplandırılmaktadır.

Bilgilerinize arz ederim.

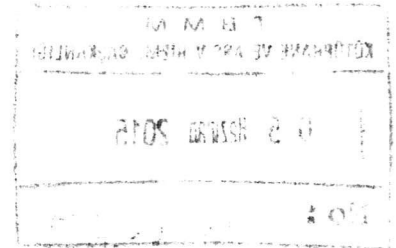
Taner YILDIZ
Bakan

Ek: Önerge Cevabı (2 Sayfa)

Dağıtım:

Gereği:
Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Bilgi:
Başbakanlığa

KÜTAHYA MİLLETVEKİLİ SAYIN ALİM İŞİK'IN
YAZILI SORU ÖNERGESİ VE CEVAPLARI
(7/54690)

Sorular 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8:

Ülkemizde son dönemde giderek artan akaryakıt fiyatlarıyla ilgili olarak;

- 2011-2014 döneminde ülkemizde tüketilen toplam yıllık akaryakıt miktarlarının yakıt türü ve kullanım alanlarına göre dağılım nasıl olmuştur?
- Anılan dönemde gerçekleşen ortalama birim akaryakıt bedellerinin yıllara göre değişimi nasıl olmuştur?
- Anılan dönemde hükümetinizce akaryakıt türlerinden, hangi isimler altında ve ne oranlarda vergi alınmıştır?
- Anılan dönemde vatandaşlarımızdan alınan akaryakıt vergileri toplamalarının yıllara göre değişimi nasıl olmuştur? Anılan vergilerin aynı dönemde toplanan toplam vergiler içindeki payları nasıl değişmiştir?
- Halen ülkemizde hükümetinizce uygulanan akaryakıt birim satış bedellerinin, vatandaşlarımızdan alınan yüksek akaryakıt vergileri nedeniyle dünyanın en yüksek akaryakıt bedelleri arasında yer aldığı haberleri doğru mudur? Doğru ise akaryakıt satış fiyatları sıralamasında ülkemiz hangi yakıt türünde kaçınıcı sırada yer almaktadır?
- Ülkemizde satışa sunulan akaryakıtlarda vatandaşlarımızdan alınan vergilerin azaltılarak akaryakıt fiyatlarının normal düzeylere indirilmesine yönelik hükümetinizce yürütülen bir çalışma var mıdır? Varsa çalışma ne aşamada?
- Ham petrol ortalama satış fiyatları ile ülkemizde uygulanan akaryakıt satış fiyatları arasında nasıl bir ilişki bulunmaktadır? Dünya petrol fiyatlarındaki değişim oranlarının ülkemizde satılan akaryakıt fiyatlarına daha farklı değerlerde yansıtılmasının sebepleri nelerdir?
- Hükümetinizin anılan konulara ilişkin görüşü ve 2014-2015 yılı programları nasıldır?

Cevaplar 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8:

Bilindiği üzere, 5015 sayılı Petrol Piyasası Kanununun 10 uncu maddesinin birinci fıkrası "*Petrol alım satımında fiyatlar en yakın erişilebilir dünya serbest piyasa koşullarına göre oluşur. Yerli ham petrol için, teslim yeri olan en yakın liman veya rafineride teşekkül eden "Piyasa Fiyatı" fiyat olarak kabul edilir.*" hükmüne, onbirinci fıkrası "*Rafinerici ve dağıtıcı lisansı kapsamında yapılan piyasa faaliyetlerine ilişkin fiyatlar, en yakın erişilebilir dünya serbest piyasa oluşumu dikkate alınarak, lisans sahipleri tarafından hazırlanan tavan fiyatlar olarak Kuruma bildirilir.*" ve ondördüncü fıkrası "*Ancak, petrol piyasasında faaliyetleri veya rekabeti engelleme, bozma veya kısıtlama amacını taşıyan veya bu etkiyi doğuran veya doğurabilecek nitelikte anlaşma veya eylemlerin piyasa düzenini bozucu etkiler oluşturmaları halinde, gerekli işlemlerin başlatılmasıyla birlikte, her seferinde iki ayı aşmamak üzere, faaliyetlerin her aşamasında, bölgesel veya ulusal düzeyde uygulanmak için taban ve/veya tavan fiyat tespitine ve gerekli tedbirlerin alınmasına Kurum yetkilidir.*" hükmüne haizdir.

Bu çerçevede, Petrol Piyasası Kanunu'na göre, petrol fiyatları 01/01/2005 tarihinden itibaren en yakın erişilebilir dünya serbest piyasa oluşumu dikkate alınarak serbest piyasa koşullarına göre oluşmakta olup, rafineri fiyatlarının endekisle oluşturulması, dağıtıcı ve nakliye paylarının tavanı gibi fiyatların dolaylı veya dolaysız olarak kamuca belirlenmesine ilişkin uygulamalar sona erdirilmiştir. Ayrıca petrol piyasasında dolaşımda tüm petrolün fiyatı, ham petrol fiyatındaki değişimlerden etkilenmekle birlikte, her bir ürünün fiyat teşekkülünün arz-talep mekanizmasına göre ayrı ayrı oluştuğu, fiyatların oluşumuna etki eden birçok faktörün de bu süreçte rol oynadığı bilinmektedir. Ham petrol fiyatı ve benzin, motorin gibi ürünlerin kendi arz-talep koşullarının yanı sıra navlun bedeli, döviz kuru, ülkelerin mevzuatlarına göre gümrük vergileri, ÖTV ve KDV gibi diğer vergileme unsurları gibi hususlar yanında tarafların özel hukuk çerçevesinde aralarında kararlaştırdıkları unsurlar, belirli bir zamandaki konjonktürel gelişmeler gibi birçok husus fiyat oluşumuna etki edebilmektedir. Bu kapsamda Enerji Piyasası

KÜTAHYA MİLLETVEKİLİ SAYIN ALİM İŞİK'IN
YAZILI SORU ÖNERGESİ VE CEVAPLARI
(7/54690)

Düzenleme Kurumu (EPDK) akaryakıt fiyatlarını belirlememekte, yurt içi fiyatlar uluslararası piyasada ve dolar kurunda yaşanan gelişmelere paralel olarak serbest rekabet ortamında, piyasada belirlenmektedir.

5015 sayılı Kanunun 10 uncu maddesi çerçevesinde uluslararası piyasalardaki fiyat değişimlerinin sektör tarafından ülkemizdeki fiyatlara yansıtılıp yansıtılmadığı EPDK tarafından yakından takip edilmekte olup gerektiğinde tavan fiyat uygulamasına gidilmektedir.

2005 - 2008 yılları arasında akaryakıt fiyatlarına ilişkin yapılan inceleme sonucu, dağıtıcı ve bayi marjlarının Petrol Piyasası Kanununun 10 uncu maddesi kapsamında öngörülen "*en yakın erişilebilir dünya serbest piyasa oluşumu dikkate alınarak*" kriterini sağlamadığının tespiti ve EPDK tarafından yapılan çalışmalarda fiyat uygulamalarının rekabetin bozulduğu, kısıtlandığı bir piyasada görülebilecek sonuçlarla benzerlik gösterdiğinin görülmesi gerekçesiyle iki ay süresince uygulanacak akaryakıt fiyatlarının tespitine ilişkin 25/06/2009 tarihli ve 2145/1 sayılı Enerji Piyasası Düzenleme Kurulu Kararı alınmış ve akaryakıt dağıtım tavan fiyatı ve akaryakıt bayi tavan fiyatı uygulanmıştır.

Dağıtıcı ve bayi marjlarının Petrol Piyasası Kanununun 10 uncu maddesi kapsamında öngörülen "*en yakın erişilebilir dünya serbest piyasa oluşumu dikkate alınarak*" kriterini sağlamadığının tespiti ve EPDK tarafından yapılan çalışmalarda fiyat uygulamalarının rekabetin bozulduğu, kısıtlandığı bir piyasada görülebilecek sonuçlarla benzerlik gösterdiğinin görülmesi sebebiyle 21/03/2014 tarih ve 28948 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 20/03/2014 tarih ve 4927 sayılı Kurul Kararı ile 5015 sayılı Petrol Piyasası Kanununun 10 uncu maddesi uyarınca petrol piyasasında iki ay süreyle uygulanacak akaryakıt fiyatının tespitine ilişkin Karar alınmıştır.

Akaryakıt fiyatlarına ilişkin önergede talep edilen bilgiler <http://www.epdk.org.tr> internet adresinde aylık olarak yayınlanan Petrol Piyasası Sektör Raporlarında yer almaktadır.